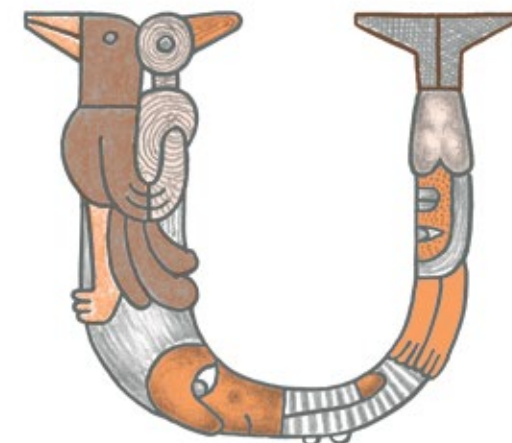

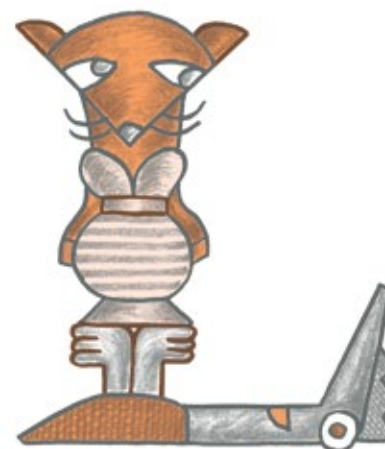
„Fabulă se cheamă vechea corcitură
Dintre pilda bună și caricatură.“
TUDOR ARGHEZI, *Prefață*

ANTOLOGIE ÎNGRIJITĂ DE ADRIAN SĂVOIU ȘI DIANA ZOGRAFI

ILUSTRĂȚII DE ADELINA BUTNARU

ȘI VORBE CU TÂLC

JEAN DE LA FONTAINE / GHEORGHE ASACHI / ANTON PANN
ION HELIADE-RĂDULESCU / ALECU DONICI / GRIGORE ALEXANDRESCU
N.T. ORĂȘANU / I.L. CARAGIALE / CINCINAT PAVELESCU / GEORGE RANETTI
G. TOPÎRCEANU / VASILE MILITARU / CAMIL PETRESCU / NINA CASSIAN
MARIN SORESCU / GRETE TARTLER / ALEXANDRU MUȘINA

arthur

CÂTEVA VORBE ÎNAINTE

Există un om care a cumpărat această carte.
Există chiar și un țap care a cumpărat această carte,
dar a mâncat-o, așa că nu mai spunem.

Oamenii nu știu mare lucru și atunci caută cărți cu sfaturi.
Asta e o carte cu sfaturi, doar că sfatul îl extragi tu, că așa
sunt fabulele.

Iată două exemple de povești cu morală și sfaturi.

Exemplul 1

Un papagal avea prea multe cuvinte în el și trebuia să le
arunce în cineva. Era supărat că vara e cald, că are prea multe
pene, că înghețata se topește. Dar în anul acela timpul pățise
ceva și toamna a venit mai repede. Atunci, speriat, a început
să țipe: opriți toamna, vă rog, cineva să oprească toamna.
Penele papagalului s-au ofilit și au căzut.
(Sfat: Bucurați-vă de penele dumneavoastră. Azi, aici și acum.)

Exemplul 2

Un pix a mers patru kilometri. Mergea, alerga, țopăia. În fiecare
zi avea câte o preapărere. Zicea: pagina aceasta este prea albă,
aceasta – prea galbenă, aceasta – prea mare, aceasta – prea
îngustă, aceasta – prea subțire, aceasta – prea-prea. La jumă-
tatea unui caiet cu dimensiuni aproximative de 170 × 300 mm,
pasta i s-a terminat. Puteți ghici ce gol s-a simțit. Asta-i tot.
(Sfat: Nu bombăniți. Vă rugăm să zâmbiți.)

Scurtă listă cu ceea ce urmează să găsiți în paginile următoare:
53 162 de litere, 9 111 cuvinte, proverbe, ilustrații, ironii, glume,
sinonime, antonime, o gașcă de muște, o vulpe îndrăgostită de
La Fontaine, o broască zburătoare, râme, crapi, dovleci, măgari
cântăreți, un bou meditativ, fabule reale venite de la cei mai
importanți autori, câini, căței, un leu măgar.

Există un om care s-a bucurat că lista nu e mai lungă.
Omul se grăbea, că așa suntem noi – mereu grăbiți. Și a citit
doar CÂTEVA VORBE ÎNAINTE care începeau cu „Există
un om care a cumpărat această carte...”

CUPRINS

LĂUDĂROȘENIE 9

Musca

ALECU DONICI 10

Câți ca voi!...

G. TOPÎRCEANU 12

ÎNGÂMFARE 15

Broasca și boul

GHEORGHE ASACHI 16

Trandafirul și stejarul

CINCINAT PAVELESCU 18

FĂȚĂRNICIE 21

Câinele și cățelul

GRIGORE ALEXANDRESCU 22

Leul deghizat

G. TOPÎRCEANU 24

LINGUȘEALĂ 27

Doi câini

ALECU DONICI 28

Critica de jos. Fabulă

NINA CASSIAN 30

Legea termitei

ALEXANDRU MUȘINA 40

NEDREPTATE 43

Leul la vânat

ALECU DONICI 44

Boierul și argatul

G. TOPÎRCEANU 46

DEZBINARE VS. ÎNFRĂȚIRE 49

Racul, broasca și știuca

ALECU DONICI 50

O și 1

GEORGE RANETTI 52

Gama și ridichea

GRETE TARTLER 56

OPORTUNISM 59

Bivolul și coțofana

G. TOPÎRCEANU 60

Sonet (Fabulă)

CAMIL PETRESCU 62

Fabula cu pod

GRETE TARTLER 64

PARVENITISM 67

Măgarul și privighetoarea

GEORGE RANETTI 68

Măgarul și oglinda

VASILE MILITARU 72

Gagademicianul

ALEXANDRU MUȘINA 74

LĂCOMIE 77

Scumpul

ANTON PANN 78

Râma și crapul

N.T. ORĂȘANU 80

NECHIBZUINȚĂ VS. CHIBZUINȚĂ 83

Copaciul și dovleacul

ANTON PANN 84

Lupul, țapul și varza

ANTON PANN 86

SOARTĂ 91

Umbra și omul

ALECU DONICI 92

Întrebare și răspuns

G. TOPÎRCEANU 94

FABULE REINTERPRETATE. MODELUL ȘI OGLINZILE 97

ȘIRETENIE VS. NAIVITATE 99

Corbul și vulpea [MODELUL]

JEAN DE LA FONTAINE 100

TRADUCERE DIN FRANCEZĂ DE AUREL TITA

Corbul și vulpea [OGLINDA 1]

GHEORGHE ASACHI 102

Corbul și vulpea [OGLINDA 2]

ION HELIADE-RĂDULESCU 104

Răspuns unei fabule

de La Fontaine [OGLINDA 3]

GEORGE RANETTI 106

PARVENITISM 111

Boul și vițelul [MODELUL]

GRIGORE ALEXANDRESCU 112

Boul și vițelul [OGLINDA 1]

I.L. CARAGIALE 116

Grigore Alexandrescu.

Boul și vițelul [OGLINDA 2]

MARIN SORESCU 118

ZGÂRCENIE 123

Greierele și furnica [MODELUL]

JEAN DE LA FONTAINE 124

TRADUCERE DIN FRANCEZĂ DE AUREL TITA

La Fontaine.

Greierele și furnica [OGLINDA]

MARIN SORESCU 126

DESPRE AUTORII

FABULELOR 128

INDEX 132

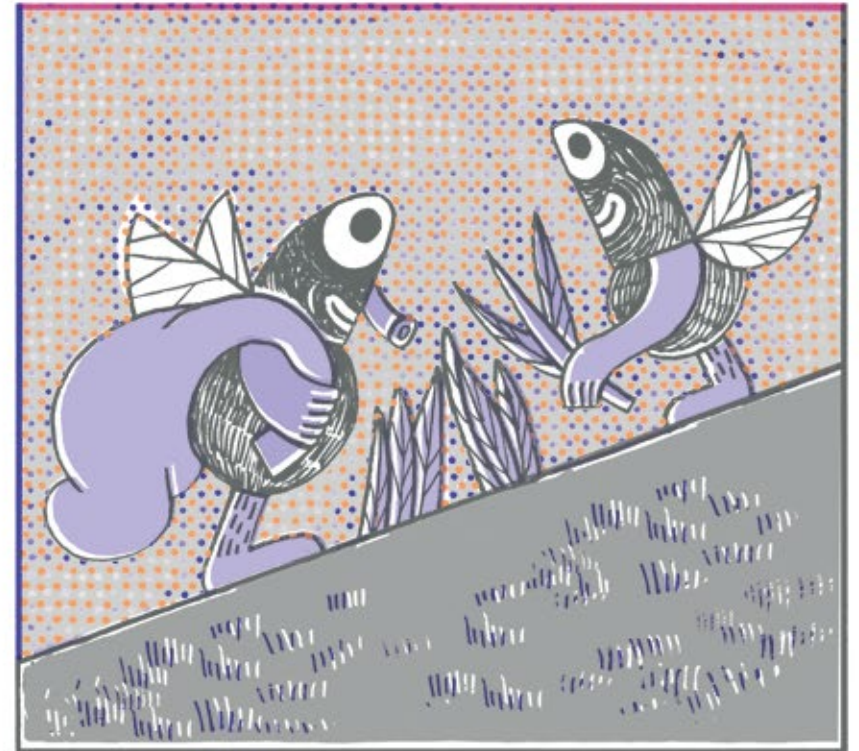
BIBLIOGRAFIE 134

Musca

de ALECU DONICI

De la arat, un plug
Venea încet spre casă,
Și la un bou pe jug
O muscă se-așezasă.
Iar ei, spre-ntâmpinare,
O altă muscă-n zbor
Îi face întrebare:
— De unde, dragă sor’?
— Și mai întrebi de unde!
Ei, musca îi răspunde
C-un aer supărat.
Au nu pricepi ce facem?
Nu vezi că noi ne-ntoarcem
Din câmp, de la arat?!

Spre laudă deșartă
Mulți zic: noi am lucrat;
Când ei lucrează-n faptă
Ca musca la arat.

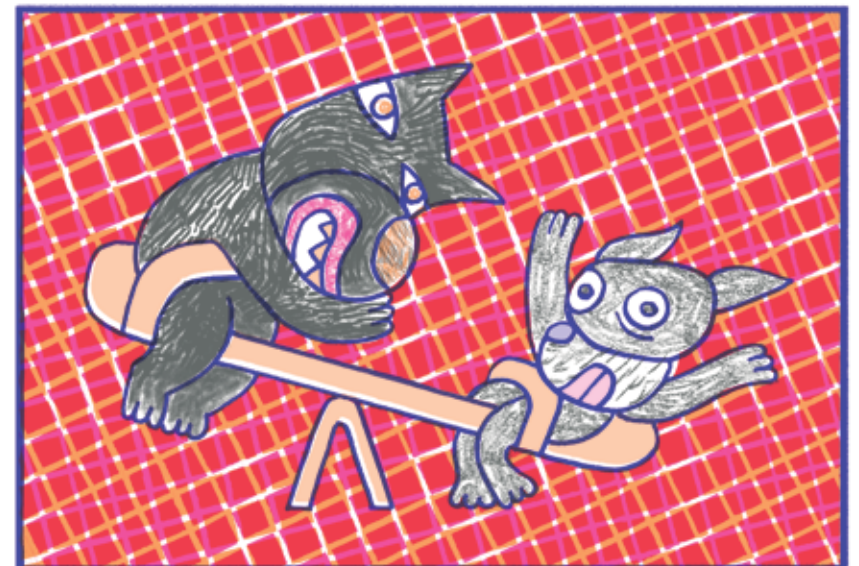
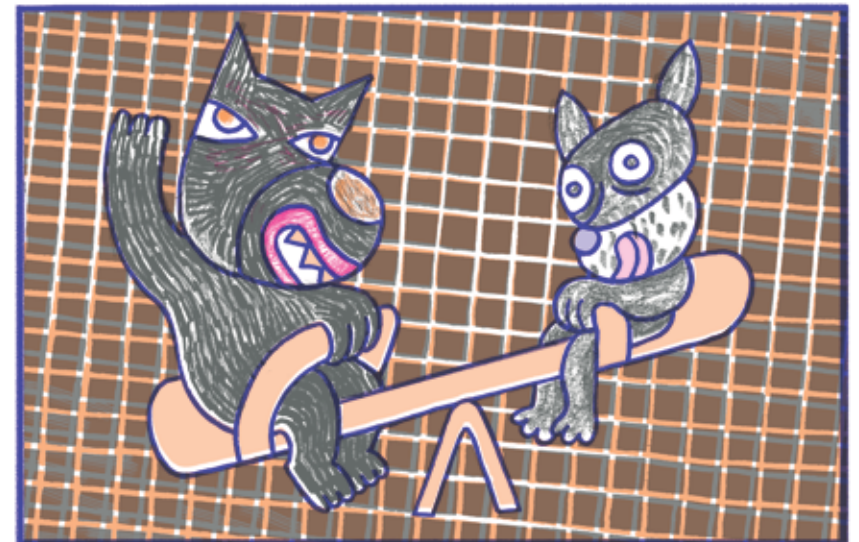
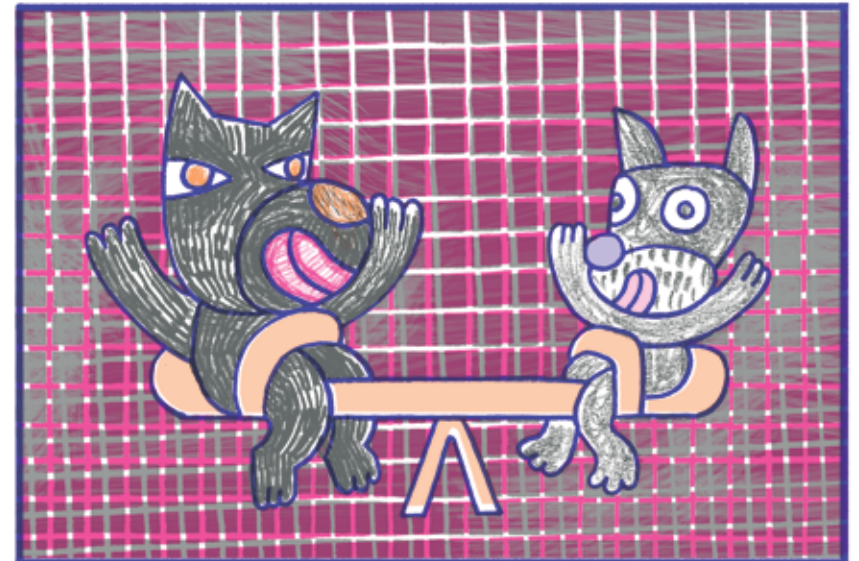

Câinele și cățelul

de GRIGORE ALEXANDRESCU

— Cât îmi sunt de urâte unele dobitoace,
Cum lupii, urșii, leii și alte câteva,
Care cred despre sine că prețuiesc ceva!
De se trag din neam mare,
Asta e o-ntâmplare:
Și eu poate sunt nobil, dar s-o arăt nu-mi place.
Oamenii spun adesea că-n țări civilizate
Este egalitate.
Toate iau o schimbare și lumea se cioplește,
Numai pe noi mândria nu ne mai părăsește.
Cât pentru mine unul, fieștecine știe
C-o am de bucurie
Când toată lighioana, măcar și cea mai proastă,
Câine sadea îmi zice, iar nu *Domnia Voastră*.
Așa vorbea deunăzi cu un bou oarecare
Samson, dulău de curte, ce lătra foarte tare.
Cățelu' Samurache, ce ședea la o parte
Ca simplu privitor,
Auzind vorba lor,
Și că nu au mândrie, nici capriții deșarte,
S-apropie îndată
Să-și arate iubirea ce are pentru ei:
— Gândirea *voastră*, zise, îmi pare minunată,
Și simțimentul *vostru* îl cinstesc, frații mei.
— Noi, frații tăi, răspunse Samson plin de mânie,
Noi, frații tăi, potaie!
O să-ți dăm o bătaie
Care s-o pomenești.
Cunoști tu cine suntem, și ți se cade ție,
Lichea nerușinată, astfel să ne vorbești?
— Dar ziceați...
— Și ce-ți pasă? Te-ntreb eu ce ziceam?
Adevărat vorbeam
Că nu iubesc mândria și că uresc pe lei,
Că voi egalitate, dar nu pentru căței.

Aceasta între noi adesea o vedem,
Și numai cu cei mari egalitate vrem.

Critica de jos. Fabulă

de NINA CASSIAN

Personajele: Leul, vulpea, berbecul, iepurele, șoricelul, patru veverițe.

(Un colț de pădurice. O masă pe care se află un telefon, a cărui priză uriașă e înfiptă într-un copac. În frunzișul copacului strălucește un bec. Leul se plimbă furios prin scenă cu labele la spate. Se aude:)

VOCEA FABULISTULUI:

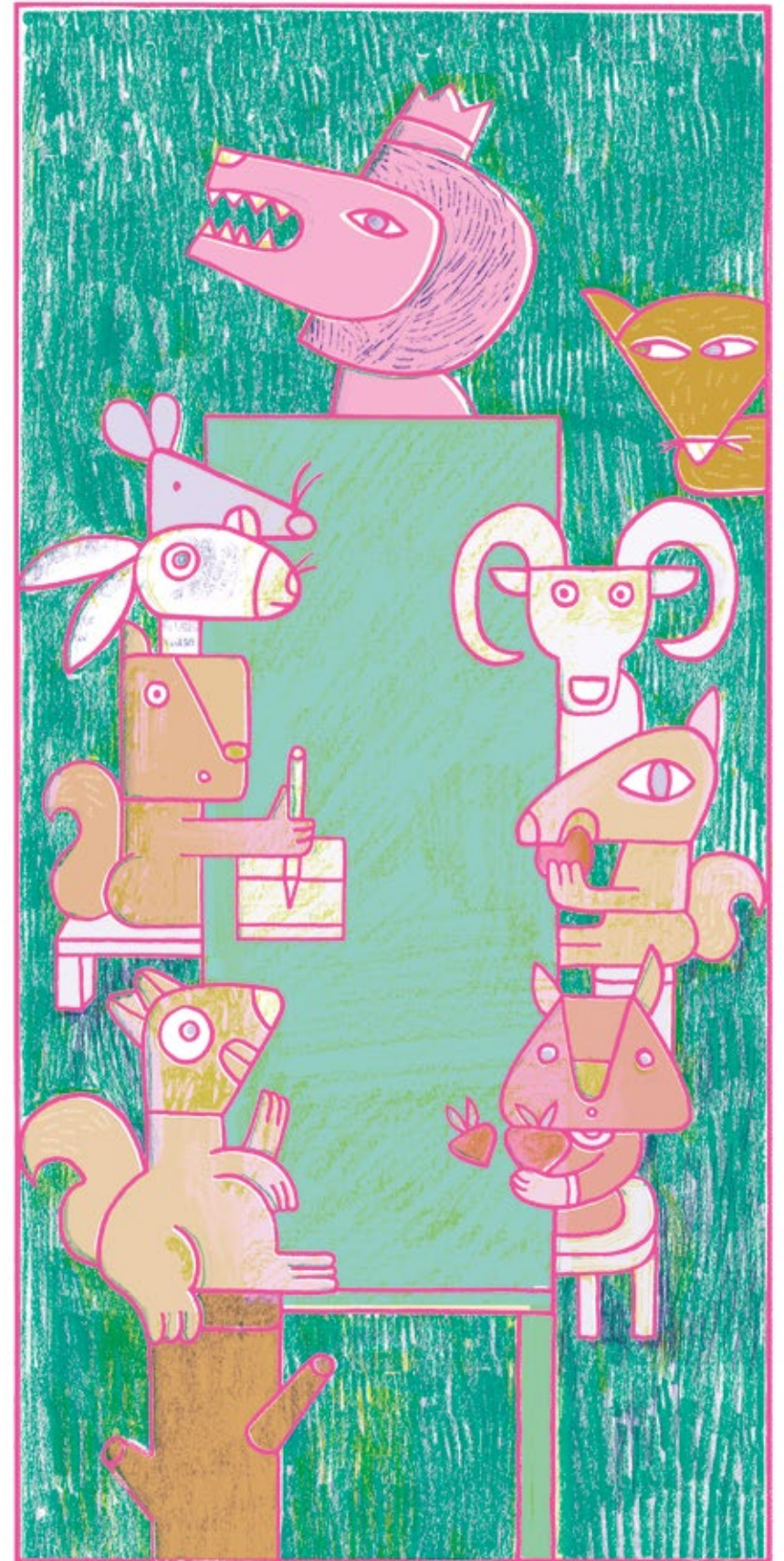
Un leu cu coama deasă și roșcată,
care împărățea odată
peste vreo șase-opt supuși,
a fost certat de-ai săi Și-Mai-Sus-Puși
că e tiranic, orgolios
și nu încurajează critica de jos.
(Nu-i vorbă, cam de mult, controlul
dăduse acestei pădurici ocolul.)

Și-atuncea, ca s-arate
că nu-i adevărat nici cu putință,
convoacă leul o ședință.

(Leul atârnă de cracă o pancartă pe care scrie:)

*La ora opt și jumătate
În colțul stâng al păduricii
Să vie și mai-marii și mai-micii*

La ora fixată-ncepură să vie
(întră iepurele)
un iepure cu blană cenușie;
după el
(întră șoarecele)
un șoricel,
(întră berbecul)
un berbec cu coarnele gata să-mpungă,
(întră vulpea)
vulpea, cu vestita-i coadă lungă
(întră veverițele)
și patru veverițe
cu roșii blănițe.

(Animalele se așază în jurul mesei; veverițele, cumiți, una lângă alta.)

Leul le lăsa să se-așeze pe rând,
apoi – se-nscrise singur la cuvânt.

LEUL (cu o bătaie formidabilă-n masă):

Prieteni și frați!
V-am chemat aici, în astă-seară,
pentru-ntâia și, poate, ultima oară,
ca să mă cri-ti-cați!
Ați înțeles? (Mârâie înfundat.)
N-așteptați să vă invit sau să vă dau ghes.
Vreau să mă criticați (în crescendo)
neapărat,
nentârziat,
neîncetat,
neînfricat,
concret și neînduplecat!

(Urmează o tăcere înfricoșată; cele patru veverițe apucă în grabă patru conuri și încep să le ronțăie cu nervozitate.)

LEUL (scoate un răcnet grozav; veverițele scapă conurile pe jos):

Ei!!!?
Ce stați așa?
Aici nu sunteți la cafenea,
sau la cinema!
E o ședință de lucru, așa că
ni-meni n-are vo-ie să ta-că!

(Șfichiuiie cu coada-n dreapta și în stânga.)

Aștept...
aștept să mă criticați...
doar pentru asta ați fost chemați!

(Se apropie de iepure și-i înfige laba-n piept.)

Vorbește tu!

IEPURELE (tremurând):

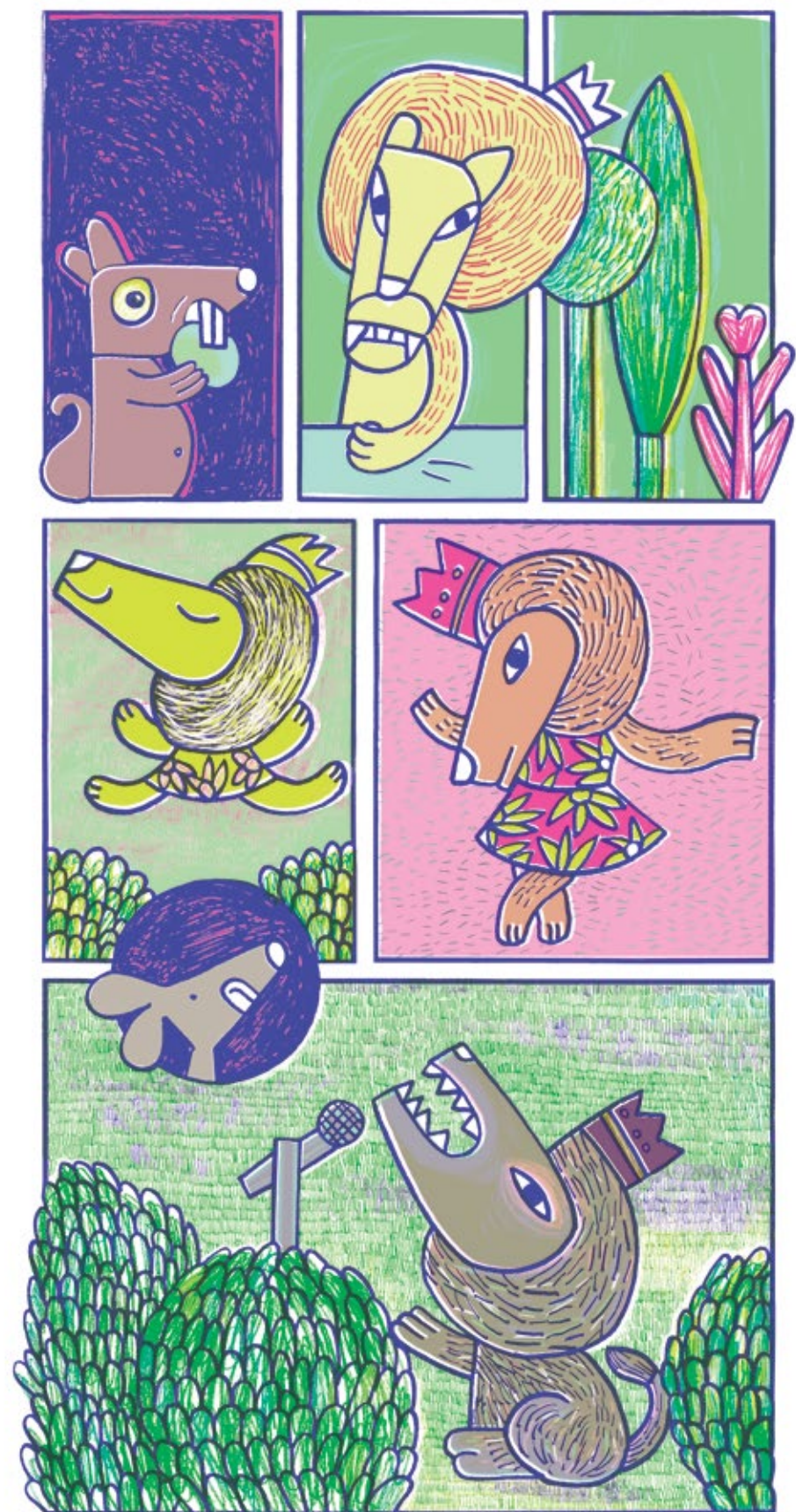
Eu... nu... încă nu...

LEUL (către șoricel, brusc):

Atuncea tu!

ȘORICELUL (luat prin surprindere):

Eu... Da... dar poate nu acu... (Râde jenat.)
Sunt cam timid... și încă nu mă-nscriu...

Bivolul și coțofana

de G. TOPÎRCEANU

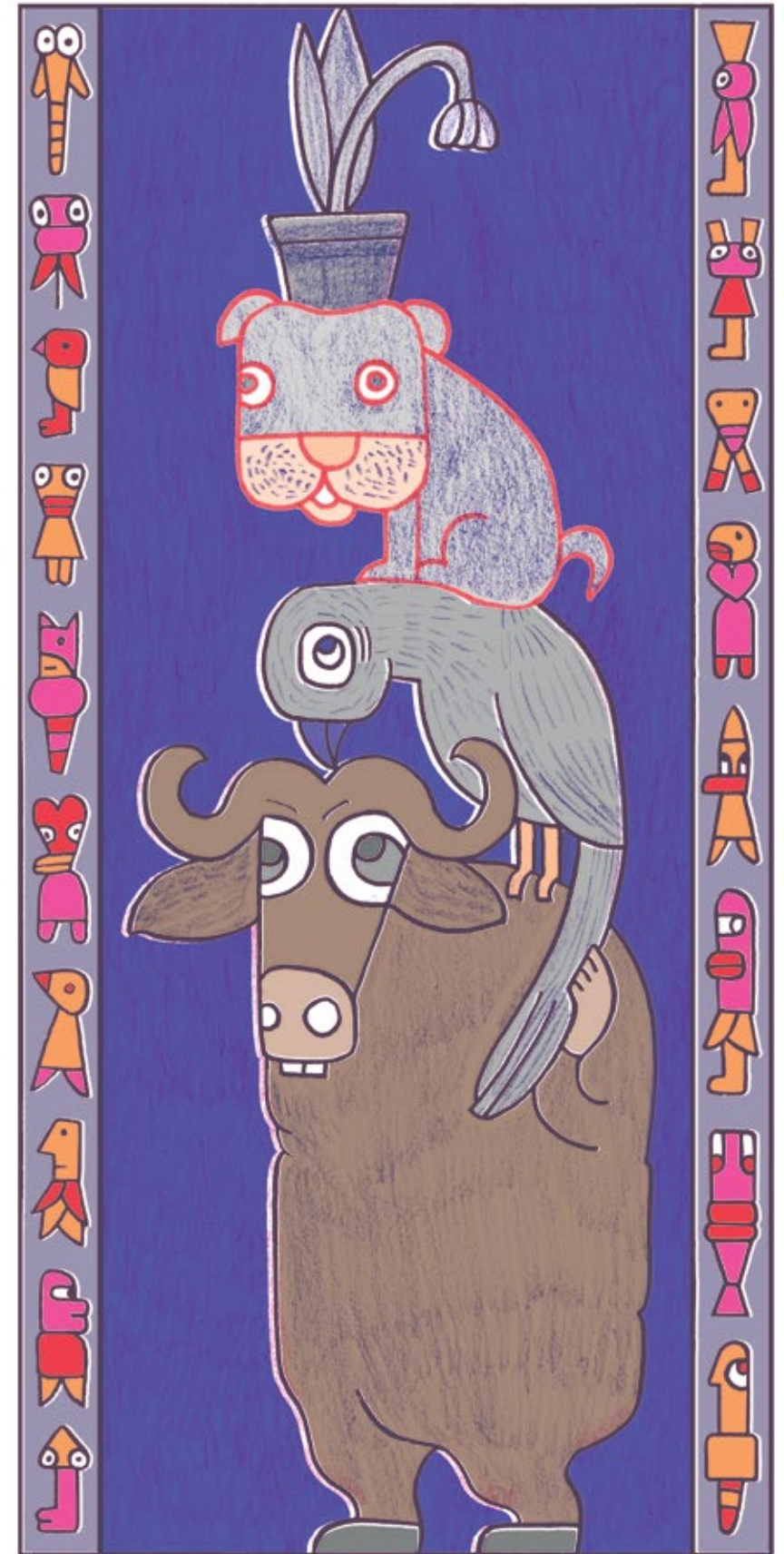
Pe spinarea unui bivol mare, negru, fioros,
Se plimba o coțofană,
Când în sus și când în jos.
Un cățel trecând pe-acolo s-a oprit mirat în loc:

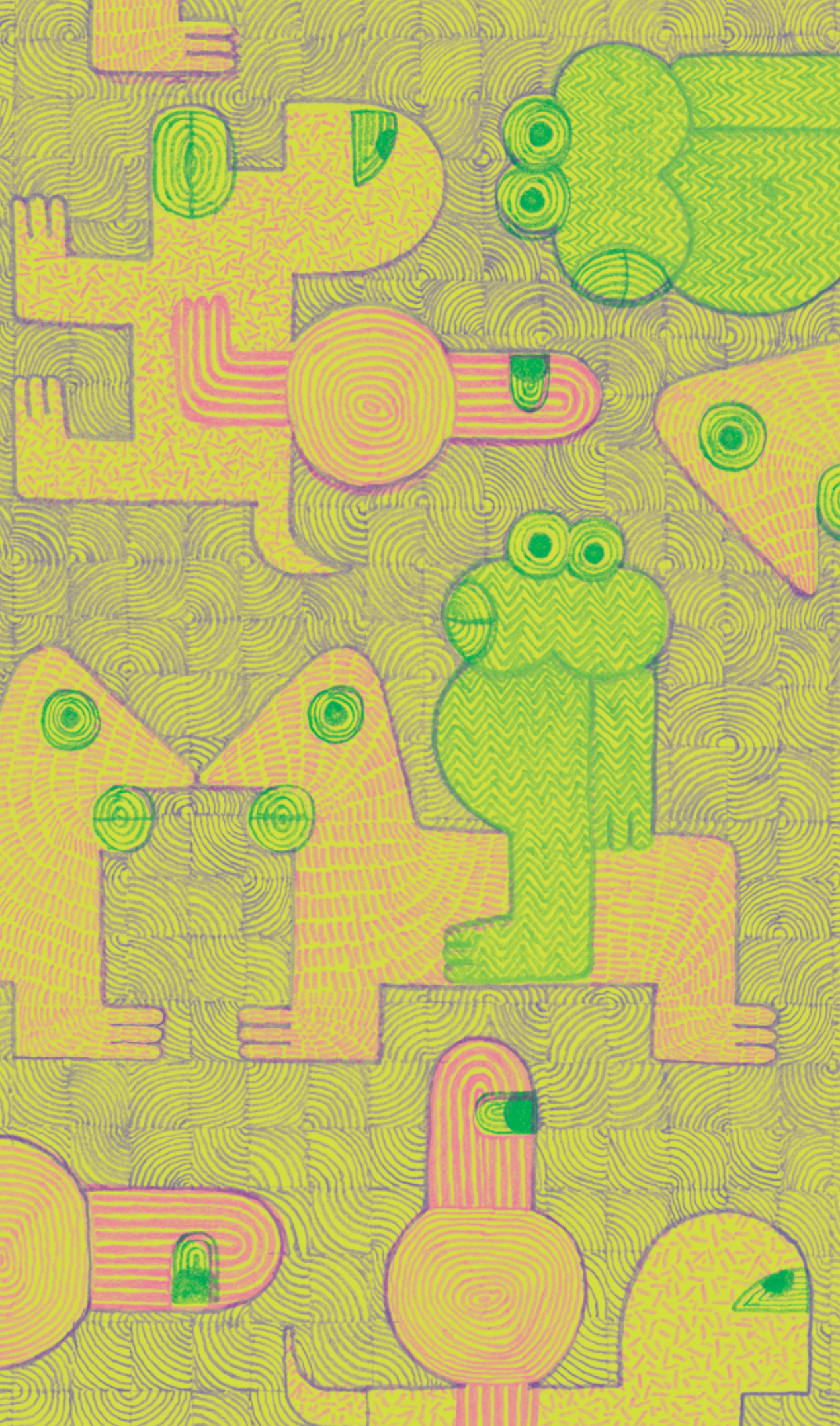
— Ah, ce mare dobitoc!
Nu-l credeam așa de prost
Să ia-n spate pe oricine...
Ia stai, frate, că e rost
Să mă plimbe și pe mine!

Cugetând așa, se trage îndărăt să-și facă vânt,
Se pitește la pământ
Și de-odată – zdup! – îi sare
Bivolului în spinare...

Ce s-a întâmplat pe urmă nu e greu de-nchipuit.
Apucat cam fără veste, bivolul a tresărit,
Dar i-a fost destul o clipă să se scuture, și-apoi
Să-l răstoarne,
Să-l ia-n coarne
Și cât colo să-l arunce, ca pe-o zdreanță, în trifoi.

— Ce-ai gândit tu oare, javră? Au crezut-ai că sunt mort?
Coțofana, treacă-meargă, pe spinare o suport
Că mă apăra de muște, de țânțari și de tăuni
Și de alte spurcăciuni...
Pe când tu, potaie proastă, cam ce slujbă poți să-mi faci?
Nu mi-ar fi rușine mie de viței și de malaci,
Bivol mare și puternic, gospodar cu greutate,
Să te port degeaba-n spate?...

zgârcenie

AVARIȚIE, CALICIE, SCUMPETE, PARCIMONIE,
MESCHINĂRIE, EGOISM, LENE, DELĂSARE

Cine cere nu pierde, dar nici nume bun n-are.

Greierele și furnica [MODELUL]

de JEAN DE LA FONTAINE

Traducere din franceză de AUREL TITA

Petrecuse cu chitara
toată vara.

Însă iată că-ntr-o zi,
când vifornița porni,
Greierele se trezi
fără muscă, fără râmă,
fără umbră de fărâmă.

Ce să facă?... Hai să ceară
la Furnică, pân' la vară,
niscai boabe de secară.

— Pe cuvânt de lighioană,
voi plăti cinstit, cucoană,
cu dobânzi, cu tot ce vrei!
Dar Furnica, harnică,

are un ponos al ei:

nu-i din fire darnică

și-i răspunse cam răstit:

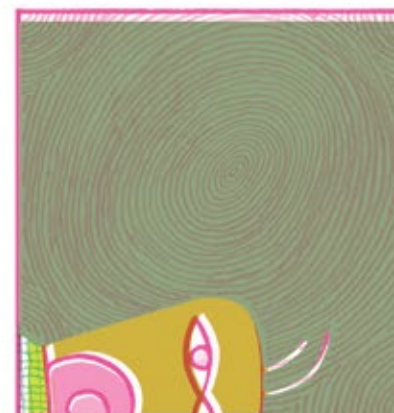
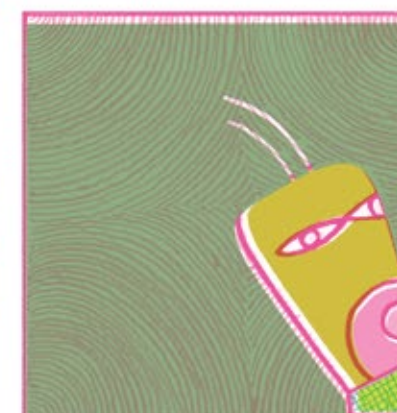
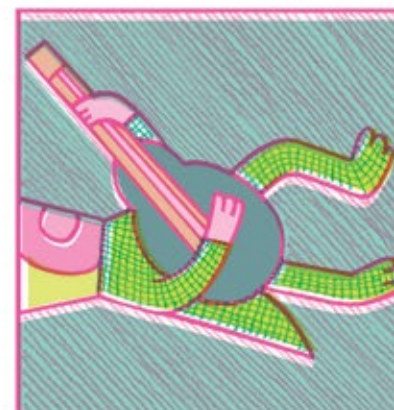
— Astă-vară ce-ai păzit?

— Dacă nu e cu bănat,

zi și noapte am cântat

pentru mine, pentru toți...

— Joacă astăzi, dacă poți!

La Fontaine.

Greierele și furnica [OGLINDA]

de MARIN SORESCU

— Surioară dragă, am...
Am venit să-mi dai și mie...
Pân' la primăvară...
— N-am.
— ...un grăunte... ai o mie.
— N-am.
— Dar toată lumea știe:
E doar lucru cunoscut.
— Am, da' nu vreau să-mprumut!
Astă-vară ce-ai făcut?
— Am cântat...
— Acuma joacă!
— Îmi e foame, c-aș juca...
— Joacă...
— Nu mă enerva,
Că-s nervos... îmi dai, or...
— Ba.
— Ești zgârcită...
— Mă închin.
— ...da' o să te-ntind puțin.
Și-agățând vioara-n grindă,
Greieru-nșfăcă furnica
Și-ncepu „să o destindă“.
Și-a bătut-o zdravăn, vere!
Apoi s-au oprit. Tăcere.
Amândoi stăteau ca muți.
— Ei, acuma mă-mprumuți,
Surioară?
— Cu plăcere.

